

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบริการสำหรับคนไร้บ้าน: ศึกษากรณีการให้บริการของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของคนไร้บ้านและปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสวัสดิการของคนไร้บ้าน ศึกษาการดำเนินงานในการให้บริการแก่คนไร้บ้านภายในศูนย์และนอกศูนย์ในความดูแลของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย และศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบบริการสำหรับคนไร้บ้านของมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และแบบสอบถามกับคนไร้บ้านที่พักอาศัยภายในศูนย์และนอกศูนย์จำนวน 120 คน วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบความสัมพันธ์ด้วย t-test, F-test ในระดับนัยสำคัญ 0.05 นอกจากนี้มีการสัมภาษณ์คนไร้บ้านและเจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยจำนวน 5 คน ผลการศึกษามีดังนี้

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ที่ออกจากบ้าน คือ มาหางานทำ โดยมาพักอาศัยอยู่ในศูนย์ระยะเวลา 2-3 ปี และส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะกลับไปอยู่กับครอบครัว ส่วนเรื่องความต้องการของคนไร้บ้าน พบว่าคนไร้บ้านมีความต้องการด้านอุปโภคบริโภคมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.78 เช่น การมีน้ำดื่มฟรีตามที่สาธารณะ การมีอาหารอย่างน้อยวันละ 1 มื้อ เป็นต้น รองลงมา คือ ความต้องการด้านการแพทย์ มีค่าเฉลี่ย 3.53 เช่น การได้รับบัตรประกันสุขภาพ การได้รับการบริการทางการแพทย์เมื่อเจ็บป่วย เป็นต้น และน้อยที่สุด คือ ความต้องการด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการงานอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 2.81 เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของคนไร้บ้าน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิต เป็นต้น สำหรับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสวัสดิการของคนไร้บ้าน พบว่า เพศ อายุ รายได้ที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้ความต้องการสวัสดิการมีความแตกต่างกันออกไปด้วย เช่น คนไร้บ้านที่มีอายุน้อย (11-20 ปี) มีความต้องการด้านอุปโภคบริโภค แต่คนไร้บ้านที่มีอายุในวัยแรงงาน (31-40 ปี) มีความต้องการด้านอาชีพและรายได้ เป็นต้น ส่วนเรื่องการดำเนินงานในการให้บริการและการพัฒนาระบบบริการ พบว่าการให้บริการของมูลนิธิส่วนใหญ่ตรงกับความต้องการของคนไร้บ้าน ส่วนการพัฒนาระบบบริการจะมีการพัฒนาศักยภาพในเรื่องต่าง ๆ ให้เพิ่มมากขึ้น เช่น การพัฒนาความรู้ การพัฒนาด้านอาชีพ เพื่อให้คนไร้บ้านเข้าถึงสิทธิของตนเอง และยังมีเรื่องของการจัดสร้างชุมชนของคนไร้บ้านเพื่อให้คนไร้บ้านที่พัฒนาและสามารถดูแลตนเองได้แล้วเข้าไปอยู่ในชุมชน ซึ่งอยู่ในระหว่างดำเนินการของมูลนิธิ

ข้อเสนอแนะของการศึกษามีดังต่อไปนี้ ควรมีนโยบายเกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลของคนไร้บ้าน เพื่อจะได้มีประกันสุขภาพขั้นพื้นฐานที่ควรจะได้รับ ควรมีการสื่อสารสาธารณะเพื่อ

ปรับทัศนคติของสังคมต่อคนไร้บ้าน สร้างการมีส่วนร่วมในการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการให้บริการคนไร้บ้าน เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการกับคนไร้บ้าน และข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาถึงการติดตามประเมินผลในการให้บริการถึงแนวทางในการพัฒนาคนไร้บ้าน และคนไร้บ้านนำผลที่ได้จากการพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริงหรือไม่

Abstract

The study on the development of the service systems for the homeless: Case studies of the services for Human Settlement Foundation Thailand. The objectives are to study the needs of the homeless, to study factors affecting the welfare needs of the homeless, to study the operation in providing services to the Human Settlement Foundation Thailand's homeless within the foundation center and outside, and to study the development of service systems methods for the homeless of the Human Settlement Foundation Thailand. The study is a quantitative research which collects the data from documents and questionnaires from 120 homeless people within the foundation center and outside. The data is analyzed by the SPSS program, the statistics used are percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test at the statistics significant level of 0.05. In addition, it has an interview from the homeless and foundation's officers for five persons, the results are as follows.

The sample of the study, aged 31-40 years, most of them have only an education in the elementary level which the main cause of leaving home is to find work by staying at the foundation for 2-3 years and most of them need to return home. As for the homeless needs found that the consumption is the most needed, in an average of 3.78 such as free drinking water in public places, at least one meal per day and followed by medical needs, in an average of 3.53 such as getting a medicare card, getting medical attention when sick and finally, the least needs is the potential development of career, in an average of 2.81 such as giving the knowledge about the homeless rights and sharing life experiences. In term of factors that affect the welfare needs found that gender, age, and income is different and will also be resulted in the welfare needs; for example, the homeless, aged 11-12 years have a demand in consumption, but while the homeless in the working period, aged 31-40 years have a demand in career and income. The operation in providing services and the development of service systems, we found that most the foundation's services meet the homeless needs; besides, the development of service systems will be improved and increased the potentiality in knowledge development, career development for the homeless can get

their rights and also build the homeless community for the improved ones who can take care of themselves to stay on their own, which this is in the process.

Recommendations of the study, it should have a policy in creating the homeless database in order to have a basic health insurance, should have public media about the homeless society for adjusting and improving the attitude, and build participation with other agencies for increasing the services potentiality to the homeless. Recommendation for the next study, should have studies about following up on the evaluation of giving services on the methods of the homeless development and will the homeless bring the results to use with their everyday life or not.